

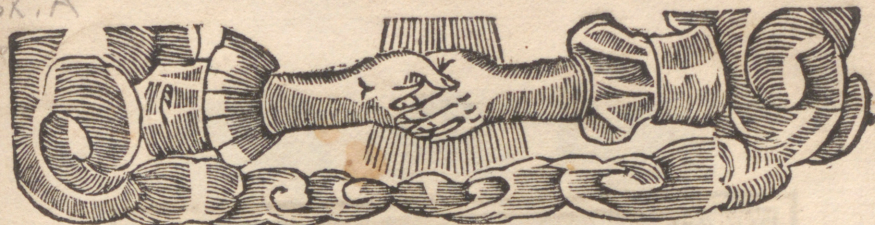
Rättmätigt dygda-beröm
höra å sin hedersdagh then
XIII julii anno 1675...
J...

Wallenius, Gabriel Andreae,

*F 1700 792 b Reuter, S., Inauguratio
templi S.S.Trinitatis... 1664*

National Library
of Sweden

Rättmätige Dngda = Beröm

Höra

å Sin Hedersdagh

Ehen XIII Julii Anno 1675,

Ehen

Ehreborne och Wälbetrodde Herren/

JOHANNES MILTOPÆUS

Wälförordnad Domare vthi Pijke.Härad/

BRUDGUMME;

Medh

Ehreborne/ Gudfruchtige och Dngderike Jungfru/

G. ELISABETHA CORNELZ

DDTZER GERDE

BRUDS;

Genom

GABRIELEM WALLENIIUM A.F. Westmann.

Regiæ Acad. Aboensis Bibliothec.

Tryckt i Åbo aff Johann Winter/

Åhr 1675.

1675

Als kärlekrykfast Nåde hafwer den gode
Guden / then mächtige Himmelens
och Jordenes Monarch dese Nor-
ländische Werldenes Andar ansedt;
effter den ährsamme Dngden / ehuru
hon hoos mängom är kommen vthi
yttersta Föracht / vthi ärskillige Byar
och Städer öde lagd / och Land för-
wist / hon doch som den odödelige Gudens elskelige
Foster / vthi önstligt Floor / och allmenn Wyrdning /
wederfatt och förhögd til sin förra wyrdes Stool och
Stånd sigh ehrteer widh den Aboische Stranden / ic-
ke så widt ifrån det Allandische Hafwet belägen; ther
och äfwen af längst bepröfliche Wana / allom af hwadh
Ständh och ehurudana Wårde de wara måge / tilträ-
de til des treya Öfning yppas / och vthi den medh Alf-
twar och willigh Hugh at fortsfara / altförgärna effter-
låtes. Och thet är ju / ware sigh Man eller Qwin-
na / thet nödigast / berömblicast / och nyttigast / at
hafwa Hugh och Wilja till Dngd och Ahra / förnuf-
rige Tankar / tucktigt Taal / herlige Infall / liuflige
Seder / och wackra Åthåfwor. Hwilket alt näst en
lyckeligh Födelse hjt til Werlden härkommer af en
godh Öpfruchtelse / och the wederbörandes wakande Ö-
ga / använde Nöddo och osparde Flit / förmedelst hwil-
ken Barnen blifwa dngdige / och fromme Föräldrars
Footspor vthiträda / at Sonen Fadrens / och Dottren
Miodren

Modrens löflige Beläte omföra. Som til Exempel
man i så mätto skattar billigt wårt Förnäme Unge
Brudepaar / BRUDGUM och BRUD / vthi sin
Strudh af Dngd medh tienligit Jhr klart blänkande
bägge Himmelst Säll och Signad / som så sin Lefnad
styrdt / så denne Werldennes Baan vti sine blomstran-
de Åhr igenomlupet / at om dem det widtfringande /
och alt fringsprydande Ryktet ett annat hafwer at
föra / än Åhrbarheet / och allom godom behageligit
Dngds Beröm. The hafwe then rättte Koosan bland
desse Argheetz Böhor effterseglat / effter Gudz Ordh
wåra fötters Rykta sin Wagh ostraffeliga wandrat /
och wunnet / thet alle Gudh och Dngd kärhafwande
Ynglingar och Jungfruer enckelt effterstråfwa / at
medh de flere Åhren / så Alderen tiltager / ett moget
Förståndh medh Wiljan och Förmågan the betänckia
sigh at fortfara vthi Dngders aldriogh nogh bepröf-
lige Öfning / medh skäl man Frögdeliudh / och ett he-
derwärdt Glädieskalls Echo hörer / och thet fring Ga-
tor och Gränder / Byar och Städer / bland kände och
okände vthspidas : BRUDGUM och BRUD
äre för sin Dngd thet wärde / at wij medh thet Be-
röm Them hedre och ihugkomme medh hwilket wij
plåga af Gården följa Dngdz rättskaffens och Troo-
bejtrade Hiertan / dem wij achte wärdige af Glädie
och Hugnad / medh Heder at sägna / roligh Alder / och
allsköns Wälmågo til länge Tyder tilönka / Sidst
Himmelst Wäsende til ewigt å. Himmelst Sälle och
af Gudh wälsignade ären I Her MILTOPÆE,
och Jungfru GERDZ / och wäl och wäl är I der /
at I ibland the dödelige Meniskiors Barn för Edert
vprichtige Lefwerne bäre then Präs / som icke medh
Kroppen

Kroppen lägges vthi Dwala/ och gömes vthi mörcka
Rum/ vthan til många Tyder vthi seent efterkom-
mandernas öron liufft liuder och klingar. Wäl och
wäl Ider/ som så bland the Gordische wistas/ at al-
lan Tydh så länge I lefwe/ I hafwen Eder at hugna
af ett godt Eder Wandels Dmdöme/ och omsider
tä Siälen hafwer allaredo intagit Himmelske Wä-
ningar/ medh rättmätigt Loffordh weta Ider ihug-
kommas. I medlertydh Her **B R U D G U M** /
å theas Wägnar/ som här tilstådes äro/ och wit-
nen/ Eder antingen medh Skyld-Fränd-eller Wän-
skap tilgethan/ iagh yppar then hiertrogne önstan/
som fuller elliest hwar för sig afläggia lärer. Nem-
bligen/ at HERNEN må göra then Dwinnone som
kommer i titt Huus/ såsom Rachel och Lea, hwilka
båda hafwa vpbygdt Israels Huus; så at hon blif-
wer ährlich hällen i wårt Finsta Ephrata / och
Nampnkunnigh warder vthi thet Aboiske Betlehem.
Wår högtährade Moder/ then Ehreborne och Gud-
fruchtige Matronan, detta Huus-Wärdinna / afläp-
per sin kära Dotter medh Bathuels Ordh; Ther är
Rebecca för tigh/ tagh henne/ at hon må blifwa tin
Huus-troo/ som HERNEN sagdt hafwer. Wår
Rebeccas liufwe Synson/ och andre af hennes ange-
nähme Slächt/ wälsigna henne/ och säja til henne/
Tu äst Wår Synster/ förkofra tigh til Tusende Tu-
send/ och tin Sädh besittie sina Fienders Portar.
B R U D G U M M E N S Wänner och the som
sigh af hans Wälstånd hugna/ och lyfta som aff denne
Glädie medh honom participera, låta nu höra sin
Glädieröst och Gudh innerligen berömma/ som haf-
wer these Unga tu sammanknippat / **B R U D**
GUM

Rith 21

Gen: 24. 60.

Prov. 31
v 10 legg
H

GUMMEN den Nåde lätit hända och wedersfaras / at honom af Herranom en Dngdigh Dwinna bestård är / och han vndfår nu en sådan Skatt / hwilken myckit ädlare är än aldrakosteligaste Pärlor / ty hans Hierta thor förlåta sigh vppå henne ; hon gör thet honomliufft och aldrigh ledt är i alle sine Lifsdagar ; hon brukar sigh vppå Ull och Lijn / och arbetar gärna medh sina Händer ; Hon räcker vth sin Hand til Råcken / och hennes Finger fatta Tenen ; Hon blifwer honom ett troget Stödh / en hiertans Roo och Lysa / och warder honom en Gudfruchtigh Sara, Huus-trogen Rebecca, och Tuchtigh Abigail, then alt i bästa måtton så lagar / at hans förwandellbare Huus-geråd och Goda icke ofruchtsamme må liggia / vthan medh Christeligh Flit Dagh ifrån Dagh taga losligh Förkofran ; At han nu warder priffad i Portomen / när han sitter när Landzens Äldsta / för hennes Prndning at hon Renligh och Flitigh är ; Hon vpläter sin Mun medh Wisheet och på hennes Tunga är täckeligh Lära ; Medh mera medh hwilket medh skäl hon borde å denne sin Hedersdagh ihugkommas / ther Tjden thet och Ruinet tålde / och mannödigt höllo / Dngden röija / then aldrigh vthi thet Fördolda dwällies / vthan the sina i Liuset framdrager ; näst thetta wårt Glädieliudh affärde Wij Tigh Her BRUDGUM medh fölliande Ordh /
Wälsigne tigh Israels Gudh / ty tu äst en From / Rättfärdigh och Gudfruchtigh Mans Son ; Wälsignat ware tin Huustro och Föräldrar / och
Gudh

Iob: 9. 9. 10.
11. 12.

Gudh gifwe / at I mågen see Eder
 Barn och Barnabarn in til Tridie
 och Fierde Slächtet / Och Bålsignat
 ware tin Sådñ af Israels Gudh / then
 ewinnerligen styrer och regerar, Hwar
 til Wij lägge ett troget Amen! Allan
 Tijdh Eder alt godt / dels talt / dels vthelåtit / tillön-
 standes / särdeles at den gode Guden wille bewara
 Idras Kroppar ifrån Siukdom / Idras Siälur ifrån
 Angest / Idras Tanckar ifrån Synd / Idras ögon ifrån
 Tårar / Idras Fötter ifrån Fall / Idras när-
 nings Medell ifrån Olycko / at I denne onde och be-
 swärlige Werlden måtte så igenomgå / thet I för-
 sonade medh Gudh / förlyfte medh Eder Gämpanchri-
 stne / och förnöjde medh Ider sielfwe tage af
 denna Werlden ett saligt Afstedh / och sidst
 hoos Gudh bland Englar hampne!

SHet Minnet som i see
 I dagh/ hell elliest höra/
 Stort Bång Ungkarlar gee
 Och them mond altijdh göra,
 Ty Hiertat önskar sigh,
 Thet Munnen en thörs röja/
 Men om thet borde migh/
 Iagh skull en länge dröja/
 Förän iagh gjorde Proff/
 Hwad lagh här kunde taga/
 Om singe iagh thet rooff/
 Som bäst mig mond behaga/
 Och blefwo lyckligh så/
 Som Brudgummen nu glader
 Mon mellan händer få/
 Thet som medh desse rader
 Förstas; och är i Lagh/
 Then Gåtans Tydning gifwer/
 Hans Tienare wist iagh/
 Til alla tijder blifwer.

Thet Förnäme och Ährbare Brölloppz

Gelagh i Åbo den 13 Julij församlat / jämpte
thet Hederwårde ynge Brud-Paar til någon Lust och Tienst/
år följande *advise insinuerat* :

Från thet Namnkunnige Olympiske Ber-
get hafwer man aff sidstledne Siufofwares dato,
thet en Ehrbar Man / hoos *Palladem* vpsotrad/
omfider i *Themidos* Hoff wål antagen / hvars
Hemwist skal warit hafwa harde vnder thet Lübi-
sche Slotet / skal förmedelst thet han hafwer aff
tårkets Wanmacht blifwit något opasligh / effter skyldigheet sökt om
å thetta Runda skulle thet til finnas tienligh *Cour* ; doch icke bätrel
eller / om iagh såja skal / wårre vthråtat / än så han så kunnige *Na-*
tioner til den åndan kringfar / han aff en Höghwyrdigh och För-
nembligh *Patriarch* är vnderligen / doch / som berättas / aff wanligh /
och then losligh Plågsedh / kastad worden emellan ett å 200 Personer /
aff Wån / Qwinnor / Ynglingar och Jungfruers bestående / at vnder år /
thet honom icke den ringaste skada tilfogad är ; vthan fast heller / för-
medelst snälle och *Experientio Medicorum* inrådande / vthi en lättigh
och öfvermåttan lustigh Örtagård funnet en Ört / hwilken effter öm-
skan skal icke allenast widh insallande *passion* blifwa ett krafftige
remedium, vthan honom heel och hållen / emoot hwariehanda *acci-*
denter, en Hiertans Rod och Lijfa ; allenast effter *prescriptionen*,
Zobiac Boof ; VI. 18. 20. 21. 22. *receptet prepareras*, thet om man in-
gen Twifvelsmål drager. Hwarföre och Gudi til Tacksamheet meh-
rendels wåre Står Personer lära sig *S. Margarete* dagh tilhopa
finna / at för bemålte hertige och öfvermåttan kostelige *remedio Amo-*
ris, the wederbörande *congratula*, hwilket icke vthan Hiertans Lust/
effter thet til är giord godh Anstalt / endteligen / som J sielfwe hören/
afflöpa lærer : thet och at släkte flere *patienter* henda och wedersaras
måtte / önskar iagh ;

Christus Lyckeligen Gifwe!

B

Bland

Bland högt vpluste Män / Natur-förfarne wissa /
En hafwer funnit än / then för Wisheet wij
prisa; (wilja;

Om *Magnes* järnet draar? som fuller några
Eller Järn den Krafft haar? som somblige sigh
Skilja/

Och träta moot full fast om thet fördolt kan wara /
At ändas en medh hast the Orda-tråtor snara.

Men går iagh til thet Lagh i Ubo Stad iagh finner
Församlat denne Dag / ther Aura Flod framrinner /
Them beder medh Respect och Wyrdnadt / som kan tiena /
Them måtte wara tåckt / thet nyppa sigh tillåna:

Då iagh them företeer den samma Twist och Fråga /
Stoor Tack them igen geer / wäl swar the på mig wåga.
Draar *Magnes* järnet? sägh! eller Järn stenen hårda?
Låt fara all by wågh / om Sanning låt tigh wårda!

Herz Brudgum och J Brudh / om iagh tiltala torde
Ehr vthi Eder Skrudh / Eder thet sälja borde;
Hwars Krafft det wara må / at tvenne sammandragas /
Och hopa bindas så / at skildnadh må förtagas?

Från *Suñan* drages hån moot Nordwindz kalla wäder /
Från öster igen dån tigt Wästman boor och qwäder.
Fast huru Berg och Daal / och wilda Fiell motstånd /
Ett achtas sådant Qwaal / snart öfwerwins den Wånda:
Lång Wågh här blifwer fort / mång Mjöl full snart dhe
rjda.

Men fast annat går fort / see tjderna seent strjda;
Et Klockestreedh Minut / Minuten Tjma blifwer /
En Tjma dagen vth warar / en Dagh Uhr gifwer.

Mång Post går af och an / all stunder sådant drifwes /
At af sljkt Färd för sann man vndrar någon tristwes.

Hwem

Hvem draar nu annan? sägh! hvars Krafft är/ Två ett
wilja?

Två mötas på en Wägh/ Handslå/ sigh aldrig stilja.

Hvars Noot är lagd til drächt? hwem är i garnet sun-
nen?

Hvem hafwer Handen råckt? Hwem är i Spelet wuñen?
En ung Karl medh en Wö (iagh säger thet iagh menar)
önskar lefwa och döo/ der til sigh fast förenar ;

Hon gör thet samma. hör! hwem drager them och binder?

Ut Kärleken thet gör/ migh swaras: vthan Hinder

Wäl sant thet wara må. dock sägh/ thet iagh hålst söker!

Ju Kärleek hiertan Två fast läncker / Trooheet öfer;

Men hwem först älskar här? hwem börjar Kärleek ydka?

Hvem blifwer annan kär? hwem söker annan blifdka?

Tu säger: Mannen bör Jungfrun ju först tiltala/

Qwinkön thet ej tilhör: migh tu wilt här förhala;

Wist twehugse Tu är/ at Tu kan intet swara

Til min Begäran här/ then iagh tigh mon förklara.

Ut Lynde Lynde fann/ thet Kärleek gör wist blifwer;

Men hwem först tändes an? ej Swar tu här på gifwer.

Man/ Qwinna/ bägge två til et Huus sammangånga /

Thet the medh Orden få hvars annars Taal vndfånga;

Tillfika swaras ja/ tillfika blifdhe fäste;

Sägh migh hwem mon här draa then andra til sit Näste?

The bägge wilja en och Läncker samman stiuta/

Och af en Kärleek reen hoop bägge Hufvudh luta/

Och sluta såledz sigh. Som Soolörtweet sigh länkia

Allt effter Solens Stüggh/ dät skrimmor des må blänckia;

Som *Magnes* järnet draar/ Järn må *Magneten* draga;

Ja så bland Echta Paar två hwar annan behaga

I Lust och v:hi Nödh/ önslandes lefwa samman

Allt in til blekan Dödh/ hugna inbördz medh gamman.

önskas

Inkas ty Brud-Folck wår/ som nu tilsamman komma:
At HERren medh them står/ och idkar deras Fromma!
The lefwa måge wål/ all tider sigh förmebra/
Sunde til Kropp och Siäl/jämt åhrlich blifwa flera!
Til des af Wilder mått den glade lefnadh ändes;
Kroppen i Graaf förätt/ Siälen til Himbla sändes!!

En Gäta til Jungfrurne.

S Warta Kläder/ lustigt Modh/
Liften Kropp och mycken Blodh
See iagh haar/som måst altijdh
Jungfrur följer vthan Frisdh.
Ty dhe stundlich hata migh;
Som doch är Dchristeligh;
Efter iagh vthi all Nödth
Ulskar dem/ Ja: til min Dödth.

Af skyldigh Affektion författad

af

**JOHAN LAURENTZ
GERDZ.**